

Advies

Voor	Standaardisatieraad, Edustandaard
Van	Bureau Edustandaard; Edustandaard werkgroep metadata – subwerkgroep ECK metadata
Datum	(DEFINITIEF ADVIES) 30 mei 2018
Betreft	Advies van bureau Edustandaard voor accepteren van wijzigingsvoorstellen voor de afspraak NL LOM

Het advies

Totaaloordeel standaard:

Advies ¹	Goed
Adviseur(s)	Jeroen Hamers, namens Bureau Edustandaard

Onderbouwing advies:

(Een onderbouwing van het advies; de aandachtspunten dienen hier nauwkeurig omschreven te worden).

- 1) De huidige [copyrightandotherrestrictions vocabulaire](#) uitbreiden met een “unknown” veld.

Impact / Implementeerbaar

De vocabulaires zijn, zoals in de afspraak staat beschreven, juist bedoeld om uit te kunnen breiden, en zullen derhalve, als de afspraak goed is geïmplementeerd, geen negatieve technische impact met zich meebrengen.

Oplossingsgericht

Het voorstel dient een duidelijk omschreven doel: voorkomen van vervuiling van de metadata.

Dit lijkt op het eerste gezicht misschien juist niet zo, omdat vocabulaires met waarden als “anders” en “onbekend” vaak default gebruikt worden. Nu blijkt echter dat voor dit veld vaak een willekeurige andere waarde wordt opgenomen waarvan onduidelijk is of het wel klopt. Hiervoor geldt dus het principe “verkeerde metadata is erger minder specifieke metadata”. Zie principe v2

Aangezien het veld verplicht is (volgens principe 8 is een leeg veld niet betekenisvol, en dat is voor dit veld onwenselijk) is de betekenisvolle uitbreiding met “unknown” (niet “yes” en niet “no”) en acceptabel alternatief.

Beheerbaar

In het voorstel staat de vraag: “*Tevens moet de nieuwe vocabulaire resolvable gemaakt worden, vraag is nog bij edurep? Of bij edustandaard?*” >> Bureau Edustandaard stelt voor om de nieuwe vocabulaire via Edustandaard resolvable te maken.

- 2) CopyrightAndOtherRestrictions “yes” zonder description toestaan; Business rule invoeren dat description veld wordt aanbevolen indien CopyrightAndOtherRestrictions de waarde “yes” bevat.

¹ De volgende classificatie gebruiken: 1. Goed; 2. Voldoende, met aandachtspunten; 3. Voldoende, mits de volgende punten aangepakt worden; 4. Onvoldoende, kijk vooral naar de volgende punten; 5. Onvoldoende

Impact / Implementeerbaar

Een correcte implementatie van principe V6 zorgt er voor dat deze wijziging geen technische impact heeft. De introductie van een business rule voldoet aan de eisen gesteld in principe 5.

Oplossingsgericht

Het voorstel dient een duidelijk omschreven doel: verbeteren van de kwaliteit van de metadata.

- 3) Een AccessRights vocabulaire beschikbaar stellen om te gebruiken in classification en purpose vocabulaire uitbreiden met het begrip "AccessRights"

Impact / Implementeerbaar

Er zijn vier opties overwogen. Drie daarvan passen niet vanwege verschillende principes. De vierde optie blijft als goed bruikbaar alternatief over en komt net als het eerste wijzigingsvoorstel neer op het uitbreiden/toevoegen van vocabulaires en heeft daardoor technisch geen negatieve impact.

Gebruik van extensies wordt in principe 6 AFGERADEN, dus die optie valt terecht af.

Door een singlevalued veld op een multivalued manier te gebruiken wijk je af van IEEE LOM, waarmee je tegen principe 1 ingaat.

Door technical requirements te gebruiken gebruik je semantisch gezien de afspraak niet zoals het bedoeld is, waarmee je afwijkt van IEEE LOM en daarmee ingaat tegen principes 1 en 2.

Implementeerbaar

Bij het bepalen van de mate van detail is op een evenwichtige manier rekening gehouden met de implementeerbaarheid in relatie tot de effectiviteit.

Oplossingsgericht

Toevoegen van deze vocabulaires biedt zoekmachines extra functionaliteit die de eenduidige toegankelijkheid van educatieve content bevordert.

Bureau Edustandaard adviseert wel om zoals het voorstel ook is ingestoken het gebruik van deze vocabulaire in de afspraak niet verplicht te stellen. In het voorstel staat onder impact weliswaar dat advies om dit veld verplicht te stellen bij aanlevering aan Edurep, maar dat staat los van de afspraak en kan, zoals nu ook met diverse andere velden het geval is, voor veel aanbieders van metadata met een XSLT worden aangevuld.

- 4) Optioneel maken van het veld TypicalAgeRange

Impact / Implementeerbaar

Met name beheerders van zoekmachines en metadataapplicaties die dit veld verplicht stellen kunnen op basis van deze aanpassing van de afspraak besluiten om hun toepassingen te wijzigen, maar noodzakelijk is het niet.

Een correcte implementatie van principe V6 zorgt er voor dat deze wijziging geen technische impact heeft.

Draagvlak

Vlak na het indienen van de afspraak is reeds geconstateerd dat verplicht stellen van dit veld als niet logisch werd ervaren, omdat veel uitgevers vaak met leerjaren werken.

Uit de praktijk blijkt dat dit veld met weinig specifieke default waarden wordt ingevuld, waardoor het niet wordt gebruikt bij het zoeken, temeer omdat er goede alternatieve velden bestaan die een nauwkeuriger onderscheid mogelijk maken.

Overige constatering:

(Beschrijving van andere opmerkelijke zaken die tijdens de analyse naar voren kwamen).

- Zoals uit de opmerkingen bij beoordelingspunt 3.2 blijkt is het advies aan de standaardisatieraad om Bureau Edustandaard te vragen om met een voorstel te komen waarbij de procedure voor wijzigingsvoorstellen van standaarden in beheer beter op maat te kunnen inrichten. Dit wordt in de praktijk wellicht soms al gedaan, maar moet dan nog wel worden aangepast in de procedurebeschrijving.
- Het feit dat in de afspraak NL LOM diverse principes zijn vastgelegd op basis waarvan de afspraak is vormgegeven maakt dat de doorontwikkeling en het beheer van de afspraak heel goed is vorm te geven. De beschikbaarheid van dergelijke principes maakt bijvoorbeeld de afwezigheid van een roadmap acceptabel.

Toelichting op het advies van bureau Edustandaard

Dit onderdeel is eerst ingevuld door bureau Edustandaard alvorens het aan de werkgroep is voorgelegd.

Bij de beoordeling van een ingediende standaard weegt het bureau Edustandaard een aantal kwaliteitsaspecten. De kwaliteitsaspecten vallen uiteen in vier categorieën:

- **Probleemgericht:** In hoeverre draagt de standaard bij aan een specifiek probleem en sluit deze aan bij de doelstellingen van de beheerorganisatie.
- **Implementeerbaar:** In hoeverre kan de standaard eenvoudig en correct geïmplementeerd worden.
- **Beheerbaar:** In hoeverre is de standaard efficiënt te beheren.
- **Beschikbaar:** In hoeverre is de standaard eenvoudig verkrijgbaar en bruikbaar.

Per aspect is een aantal criteria vastgelegd die verschillend worden gewogen. Er zijn drie wegingsfactoren:

- **Must:** Het belang van een criterium met importantie-oordeel *must* is extreem hoog, zodanig dat er nagenoeg geen redenen kunnen zijn om niet aan dit criterium te voldoen.
- **Should:** Het belang van het criterium met importantie-oordeel *should* is hoog. Ook al is het oordeel minder zwaar dan het oordeel *must*, toch wordt er veel waarde gehecht om te voldoen aan dit criterium. Echter mocht dit door omstandigheden niet gerealiseerd zijn, dan is dat niet per definitie een "disqualifier".
- **Could:** Het belang van een criterium met importantie-oordeel *could* is in feite een wens. Het is een advies dat past bij goede afspraken. Het is daarom wenselijk om dit advies ter harte te nemen en waar mogelijk op te volgen.

Aan de hand van de beoordelingscriteria is een gefundeerd beeld verkregen van de kwaliteit van de afspraak. Uiteraard werd hierin het onderscheid in importantie-oordeel (MUST, SHOULD, COULD) meegenomen. De criteria zijn ieder voor zich in ogenschouw genomen, waarna een oordeel is gevormd op de set van criteria binnen een hoofdcategorie.

Aangezien elke afspraak uniek is en elke standaardisatieomgeving uniek is, is deze beoordeling door een expert ingevuld met gevoel voor context en pragmatiek.

Het advies kent de volgende variaties:

1. **Goed:** Betekent een ruime voldoende. Een goede uitgangssituatie voor een onderwijsafpraak.
2. **Voldoende, met aandachtspunten:** Betekent dat de beoordeelde situatie als voldoende wordt ervaren, maar dat de situatie nog verbeterd kan worden door een aantal aandachtspunten op te pakken.
3. **Voldoende, mits de volgende punten aangepakt worden:** Betekent dat de situatie bijna voldoende is, maar dat er nog een paar pijnpunten zijn die veranderd moeten worden, wil de situatie echt voldoende zijn. Echter de pijnpunten zijn dusdanig beperkt van aard dat, indien de indiener bereid is deze pijnpunten op te lossen, het oordeel een voldoende status krijgt.
4. **Onvoldoende, kijk vooral naar de volgende punten:** Betekent een onvoldoende beoordeling doordat de pijnpunten te belangrijk zijn. Dit is een verschil met het oordeel "voldoende, mits", doordat de pijnpunten in dit geval zwaarder wegen of dat het totaal aan pijnpunten groter is.
5. **Onvoldoende:** Een onvoldoende betekent dat er meerdere zwaarwegende punten zijn waardoor deze afspraak als kwalitatief onvoldoende wordt bestempeld. Aangezien de situatie te ver afwijkt van de gewenste situatie wordt geen analyse opgesteld rond de pijnpunten.

De beoordeling

1. Probleemgericht

- 1.1.** MUST: Context: De afspraak moet een duidelijke contextbeschrijving bevatten evenals een omgevingsanalyse waarin referenties naar standaarden geplaatst worden. De afspraak moet daarbij aansluiten op de scope van Edustandaard: onderwijs- en onderzoekstechnologische standaarden gericht op ict-gebruik in het Nederlandse onderwijs en onderzoek.

Gerelateerde vragen	2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.6, 2.7, 2.8, 2.9, 2.10, 2.11
Bureau Edustandaard	Goed
Reactie van indiener	

- 1.2.** MUST: Oplossing: De afspraak moet een duidelijk omschreven doel hebben en daarbij een specifiek uitwisselingsprobleem oplossen waarvoor stakeholders benoemd zijn.

Gerelateerde vragen	2.5
Bureau Edustandaard	Goed
Reactie van indiener	

- 1.3.** MUST: Realistisch: De afspraak is ten minste in één relevante praktijksituatie succesvol toegepast.

Gerelateerde vragen	3.4
Bureau Edustandaard	Goed
Reactie van indiener	

- 1.4.** SHOULD: Flexibiliteit: De afspraak moet slechts die flexibiliteit bieden die noodzakelijk is voor het uitwisselingsproces. Vrije uitbreidingsmogelijkheden kunnen de interoperabiliteit schaden.

Gerelateerde vragen	
Bureau Edustandaard	Goed
Reactie van indiener	

- 1.5.** SHOULD: Acceptatie: Er moet draagvlak zijn voor de afspraak, wat betekent dat potentiële gebruikers de afspraak realistisch en bruikbaar moeten vinden en ondersteunen (draagvlak).

Gerelateerde vragen	3.1, 3.2, 3.3
Bureau Edustandaard	Goed. <i>(voortuitlopend op een positief ontvangst door de werkgroep)</i> Wijzigingsvoorstellen zijn beschikbaar gesteld via internet en zullen gedurende ruim een maand kunnen worden besproken in de LinkedIn werkgroep en ontsloten via de Edustandaard website
Reactie van indiener	

2. Implementeerbaar

- 2.1.** MUST: Begrijpelijk, Eenduidig, Scoping: De afspraak moet eenduidig en compleet zijn, in voldoende detail uitgewerkt, de reikwijdte afdekken met betrekking tot het te bereiken doel en duidelijk omschreven zijn. Aan de hand van de documenten rond de afspraak moet het eenvoudig zijn om een implementatie uit te voeren die interoperabel is met andere implementaties. De afspraak mag maar op één manier (eenduidig) te interpreteren zijn. De afspraak mag dus geen onduidelijke, vage beschrijvingen bevatten,

maar dient juist structuur en duidelijke beschrijvingen te bevatten, toegelicht met voorbeelden.
Daarnaast moet de mate van detail aansluiten bij de scope van de afspraak.

Gerelateerde vragen	4.1, 4.2, 4.3
Bureau Edustandaard	Goed
Reactie van indiener	

- 2.2. MUST: Techniek:** De afspraak is beschikbaar via marktconforme technieken en technieken die aansluiten bij de doelgroep, zoals XML. De technische uitdrukking (binding) voegt geen informatie toe die niet in modellen en beschrijvingen van de afspraak staan. De technische uitdrukking is gerealiseerd op basis van de modellen en beschrijvingen van de afspraak en is daarmee een 1-op-1- afspiegeling van deze modellen en beschrijvingen.

Gerelateerde vragen	2.11
Bureau Edustandaard	Goed
Reactie van indiener	

- 2.3. SHOULD: Afhankelijk:** Afhankelijkheid met andere standaarden is mogelijk, maar dient doordacht te zijn. Dit kan van invloed zijn op bijvoorbeeld de reikwijdte van de afspraak. Relaties met andere standaarden en mogelijke invloed daarvan op de reikwijdte van de afspraak, dienen op zijn minst omschreven te zijn. Daarbij geldt de basisregel dat bestaande open standaarden zoveel mogelijk worden hergebruikt, maar dat er wel kritisch naar de kwaliteit van die standaarden wordt gekeken.

Gerelateerde vragen	2.11
Bureau Edustandaard	Goed
Reactie van indiener	

- 2.4. SHOULD: Begrijpelijk, Eenduidig, Scoping:** De afspraak moet bij voorkeur een informatiemodel bevatten ten behoeve van de begrijpelijkheid, de eenduidigheid en scoping.

Gerelateerde vragen	2.8
Bureau Edustandaard	Goed
Reactie van indiener	

- 2.5. COULD: Begrijpelijk, Eenduidig:** De afspraak heeft indien mogelijk een binding ten behoeve van de begrijpelijkheid en de eenduidigheid.

Gerelateerde vragen	
Bureau Edustandaard	Goed
Reactie van indiener	

- 2.6. COULD: Eenduidig:** De afspraak heeft indien mogelijk een (XSD) schema ten behoeve van de eenduidigheid.

Gerelateerde vragen	1.2
Bureau Edustandaard	
Reactie van indiener	

3. Beheerbaar

3.1. MUST: Beheerd: Het beheer wordt zonder voorbehoud overgedragen aan Edustandaard.

Gerelateerde vragen	5.1
Bureau Edustandaard	Goed
Reactie van indiener	

3.2. MUST: Beheerprocedure: Wijzigingen worden doorgevoerd op basis van de wijzigingsprocedure van Edustandaard.

Gerelateerde vragen	5.2
Bureau Edustandaard	Goed Bij het doorlopen van de wijzigingsprocedure is gebleken dat het gebruik van het aanmeldingsformulier weinig tot geen toegevoegde waarde had, qua hoeveelheid werk niet in verhouding tot de wijzigingen stond en onvoldoende inhoudelijk aanknopingspunten voor de beoordeling van de wijzigingsvoorstellen bood. De principes in de afspraak zelf daarentegen boden wel een zeer bruikbaar aanknopingspunt zowel voor het opstellen van de wijzigingsvoorstellen als voor het beoordelen daarvan.
Reactie van indiener	

3.3. SHOULD: Wijzigingen: De afspraak moet voldoende stabiel zijn. Bij voorkeur wordt het aantal versies beperkt tot dat wat noodzakelijk is. Wijzigingen op de afspraak die niet door Edustandaard zijn uitgevoerd worden beschouwd als een nieuwe afspraak.

Gerelateerde vragen	5.2, 5.3, 6.2, 6.3
Bureau Edustandaard	Goed
Reactie van indiener	

3.4. SHOULD: Versiebeheer: Een historisch overzicht van versies in het verleden en daarnaast een roadmap van geplande versies in de toekomst is gewenst.

Gerelateerde vragen	6.1, 6.2
Bureau Edustandaard	Goed
Reactie van indiener	

3.5. COULD: Efficiënt en effectief beheerbaar: Het is wenselijk dat het beheer van een afspraak efficiënt kan worden vormgegeven; hiervoor is een modelgebaseerde opzet van een afspraak essentieel. Een goede afspraak heeft in principe weinig versies nodig. Anderzijds is het essentieel dat er nieuwe versies kunnen komen indien noodzakelijk. Net zoals voor "minimale flexibiliteit" (zie probleemgericht) geldt ook hier een zo beperkt mogelijke hoeveelheid versies.

Gerelateerde vragen	5.1, 5.2, 5.3, 6.1, 6.2, 6.3
Bureau Edustandaard	Goed. Met name de principes die in de afspraak zelf zijn opgenomen maken efficiënt en effectief beheer goed mogelijk.
Reactie van indiener	

4. Beschikbaar

4.1. MUST: Publicatie: Het eigendom wordt zonder voorbehoud overgedragen aan Edustandaard. Hierdoor kan de afspraak vrij worden verkregen en gekopieerd.

Gerelateerde vragen	7.2
Bureau Edustandaard	Goed
Reactie van indiener	

4.2. MUST: Eigendom: Het intellectuele eigendom - m.b.t. mogelijk aanwezige patenten - van (delen van) de afspraak is onherroepelijk ter beschikking gesteld op een royalty-free basis.

Gerelateerde vragen	7.1
Bureau Edustandaard	Goed
Reactie van indiener	

4.3. SHOULD: Vindbaar: De afspraak moet vindbaar zijn en bekend zijn bij de doelgroep.

Gerelateerde vragen	1.2, 3.1, 3.2, 3.3
Bureau Edustandaard	Goed
Reactie van indiener	